

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MHI-R1_1P-202, MHI-R1_2P-202, MHI-R1_3P-202, MHI-R1_4P-202, MHI-R1_7P-202, MHI-R1-Q1P-202
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin dodatkowy – czerwiec 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	2021 r.

Uwagi:

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021 ¹	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie. (G)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie z odwołaniem do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Władza faraona w starożytnym Egipcie miała charakter boski (pochodziła od bogów). Potwierdza to źródło 1., w którym Amenhotep II jest przedstawiony jako ten, któremu władzę nad całym światem powierzył bóg Ammon. Podobnie na ilustracji rzeźby (źródło 2.), faraon Mykerinos jest ukazany jako równy bogom i cieszący się ich uznaniem (bogini Hathor trzyma go za rękę).

Zadanie 2.1 (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w Rzymie republikańskim i w cesarstwie rzymskim.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

Przykładowe rozwiązanie

Cezar walcząc o władzę i chcąc zmienić ustrój państwa na monarchiczny nie docenił nienawiści Rzymian do monarchii oraz siły arystokracji; August utrzymywał pozory republiki, nie wywyższał się, używał skromnego tytułu princepsa [pierwszego senatora], odwoływał się do senatu.

Zadanie 2.2 (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w [...] i w cesarstwie rzymskim.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

August – pryncypat

Dioklecjan – tetrarchia

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 2) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, poprzez tolerowaną, do panującej).

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do symboliki wybranej monety.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie: *Edykt mediolański wprowadzał tolerancję religijną w cesarstwie rzymskim – na monecie oznaczonej literą C jest zaprezentowany symbol chrześcijański, tzw. chrystogram złożony z dwóch pierwszych greckich liter słowa Chrystus (X, P).*

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 1. Bizancjum i Zachód a świat islamu. Zdający: 1) charakteryzuje kręgi kulturowe: łaciński, bizantyjski i arabski.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Św. Grzegorz w przytoczonej opinii zachęca, aby pogańskie obrzędy i miejsca kultu religijnego chrześcijaństwo przejęło na swój użytek, zyskując tym samym uznanie pogan dla nowej religii (mechanizm zastąpienia).

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 3. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową ocenę wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: *nie*

Przykładowe uzasadnienie: *Na mapie wszystkie państwa krzyżowców są zaznaczone jako lenna Królestwa Jerozolimskiego. W tekście jest opisana inna sytuacja – tylko Hrabstwo Trypolis i Hrabstwo Edessa są w lennej zależności od Królestwa Jerozolimskiego, Księstwo Antiochii jest formalnie lennem Bizancjum.*

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. 3. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Feudalizm / system lenny

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) [...] porównuje ideę cesarstwa karolińskiego z ideą cesarstwa Ottonów.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

RozwiązanieRozstrzygnięcie: *ottońskiej*

Przykładowe uzasadnienie: *Na miniaturze została przedstawiona w sposób symboliczny idea cesarstwa Ottona III, który chciał utworzyć uniwersalne cesarstwo chrześcijańskie złożone z czterech równoprawnych obszarów (Romy, czyli Italii; Gallii, czyli Francji; Germanii, czyli Niemiec i Sclavinii, czyli Słowiańszczyzny). W koncepcji karolińskiej Słowiańszczyzna nie była uwzględniona.*

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	II. Średniowiecze. 5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbicia politycznego ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Na drzeworycie zostały przedstawione sceny związane z legendą męczeńskiej śmierci biskupa Stanisława, który – według tradycji – został zabity i poćwiartowany przez króla Bolesława Śmiałego. Jego ciało cudownie zrosło się, co stało się symbolem i zapowiedzią zjednoczenia ziem polskich w okresie rozbicia dzielnicowego w XIII wieku.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- ziemia pomorska [Pomorze Gdańskie]
- ziemia chełmińska
- ziemia Michałowska
- ziemia dobrzyńska

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego [...].	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgry i Litwą w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 2) wyjaśnia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty i postaci; charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie po jednym przykładzie zalety i wady.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Zaleta: świadomy wybór króla przez elektorów jest lepszy, niż zdawanie się na zrzęczenie losu w przypadku dziedziczenia tronu.

Wada: wybór obcego kandydata jest ryzykowny, gdyż nie znamy go dokładnie; nie można ocenić jego prawdziwych cech charakteru.

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 6) opisuje następstwa rewolucji angielskich.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy wraz z wyjaśnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: rewolucja angielska

Wyjaśnienie: Podjęta przez parlament decyzja oznaczała zmianę ustroju Anglii z monarchicznego na republikański.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 6) opisuje następstwa rewolucji angielskich.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: merkantylizm

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie celu.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Celem Katarzyny II było zachowanie anachronicznego ustroju Rzeczypospolitej pod kontrolą Rosji (uniemożliwienie wprowadzenia zmian).

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

RozwiązanieRozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie: Przyznanie równych praw dysydentom (innowiercom) mogło budzić sprzeciw polskiej, w większości katolickiej szlachty, ponieważ dawało Rosji pretekst do ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej.

Zadanie 12.3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Konfederacja barska [w Barze]

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Bilans handlowy w okresie 1745–1775 był korzystny dla Anglii, ponieważ eksportowała do swoich kolonii w Ameryce Północnej znacznie więcej towarów, niż importowała [kolonie były dla Anglii rynkiem zbytu].

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Przyczyną gwałtownego załamania się wymiany handlowej między koloniami a metropolią angielską był wybuch wojny o niepodległość kolonii w Ameryce Północnej.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 1. Europa napoleońska. Zdający: 4) charakteryzuje decyzje kongresu wiedeńskiego, z uwzględnieniem sprawy polskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Terytorium A (Wielkie Księstwo Poznańskie) było częścią Prus z ograniczoną autonomią. Terytorium C (Wolne Miasto Kraków) było państwem niezależnym, nad którym opiekę sprawowały trzy mocarstwa: Rosja, Prusy i Austria.

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie:

Wolne Miasto Kraków [Rzeczpospolita Krakowska] została zlikwidowana na skutek nieudanego powstania z 1846 roku. Obszar tego państwa został wcielony do cesarstwa austriackiego.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową nazwę.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zasada suwerenności narodu

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Królestwo Polskie zerwało unię personalną z Rosją, co stało się bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny między oboma państwami. [Stała się przyczyną agresji rosyjskiej, która doprowadziła do stłumienia powstania listopadowego].

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową nazwę.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Powstanie styczniowe

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach;

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Galicja, dzięki prowadzonej przez konserwatystów i hr. Gołuchowskiego polityce, uzyskała szeroką autonomię w ramach monarchii austro-węgierskiej.

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 3. Ideologie XIX w. Zdający: 2) wyjaśnia związki pomiędzy ideologiami liberalnymi i nacjonalistycznymi a europejskimi ruchami niepodległościowymi i zjednoczeniowymi [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy z odwołaniem do elementów graficznych.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Garibaldi był radykałem, dążył do zjednoczenia drogą działań militarnych (siłowych) (np. wyprawa tysiąca) i rewolucji społecznej – jego postawę charakteryzują haki, za pomocą których chce naciągnąć but symbolizujący Półwysep Apeniński. Cavour bardziej ufał dyplomatycznym zabiegom – mydło (łagodny sposób na wciągnięcie buta) w tym przypadku ma stanowić alternatywę dla rozwiązania proponowanego przez Garibaldiego.

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 5) wyjaśnia zmiany zachodzące w polityce mocarstw wobec sprawy polskiej. 39. Sprawa polska w I wojnie światowej. Zdający: 1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych. (G)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie:

Akt 5 listopada został wydany przez cesarzy Niemiec i Austro-Węgier w 1916 roku. Zapowiadał utworzenie Królestwa Polskiego o bliżej nieokreślonych granicach i ustroju, celem było pozyskanie polskiego rekruta. Rysunek ukazuje białego orła w koronie (symbol Królestwa Polskiego) wypuszczonego z klatki rosyjskiej (krzyż prawosławny), wyzwolicielami są dwaj żołnierze – niemiecki (pikielhauba) i austriacki (charakterystyczna czapka).

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 7) [...] rozpoznaje główne dokonania epoki baroku.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową nazwę.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

barok

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 2) przedstawia genezę i charakteryzuje przebieg rewolucji rosyjskich w 1917 r. 2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego [...]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Źródło 1.: rewolucja bolszewicka (październikowa)

Źródło 2.: podpisanie traktatu wersalskiego

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 13) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: źródło 1

Przykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. jest mowa o terytorium II Rzeczypospolitej, o czym świadczą wymienione tam nazwy województw kresowych, np. nowogródzkiego, poleskiego czy wołyńskiego. W źródle 2. jest już informacja o parcelacji majątków będących własnością obywateli Rzeszy Niemieckiej, więc dotyczy ten akt prawny reformy rolnej z 1944 roku.

Zadanie 20.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 13) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Podobieństwo: W obu dokumentach jest mowa o tym, że celem reformy rolnej było tworzenie pełnorolnych gospodarstw z gospodarstw karłowatych i tworzenie nowych gospodarstw.

Różnica: W obu dokumentach są inne wielkości gospodarstw, które miały podlegać parcelacji.

Zadanie 21.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców.

Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie związku przyczynowo-skutkowego.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

W źródle 1. została zaprezentowana deklaracja władz państwowych odnośnie wyciągnięcia konsekwencji wobec liderów partii opozycyjnych. Źródło 2. Ilustruje w sposób satyryczny realizację owej deklaracji. Przywódcy opozycji zostali bowiem aresztowani, oskarżeni i skazani na więzienie, karę odbywali w Brześciu nad Bugiem.

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Centrolew – sojusz partii centrowych i lewicowych zawiązany w 1929.

[PSL „Wyzwolenie”, PSL „Piast”, Narodowa Partia Robotnicza, PPS, Stronnictwo Chłopskie, Polskie Stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji].

Zadanie 22.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim;

Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie: Proces kurii krakowskiej i zawieszenie gazety, potem wstrzymanie numeru z powodu opublikowania tylko kurtuazyjnej informacji o śmierci Stalina wiązało tygodnik z losem prymasa, który wkrótce został uwięziony.

Zadanie 22.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim.

Zasady oceniania

- 1 pkt – za podanie prawidłowego imienia i nazwiska.
 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Stefan Wyszyński

Zadanie 23.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego [...].	V. Wiek XX. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym;

Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
 0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1978

Zadanie 23.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym; 5) charakteryzuje kulturę i życie codzienne w Polsce Ludowej.

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Istotą przekazu informacyjnego było manipulowanie informacjami, o czym świadczy wskazówka na temat sposobu komentowania relacji z inauguracji pontyfikatu Jana Pawła II.
- Unikanie informacji niewygodnych lub dwuznacznych, które mogłyby spowodować niezadowolenie radzieckich władz.

Zadanie 24. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	V. Wiek XX. 12. Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny zmian w polityce zagranicznej ZSRR i w polityce wewnętrznej państw satelickich ZSRR po 1956 r.; 4) wyjaśnia przyczyny rozpadu ZSRR i bloku wschodniego.

Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie zawierające interpretację co najmniej dwóch elementów graficznych

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Rysunek jest krytycznym komentarzem do polityki *pieriestrojki* (przebudowy), którą zapoczątkował Michaił Gorbaczow (widoczny na rysunku). Ta polityka ukazana jest jako działanie inicjujące przewracanie się kostek domina, co w konsekwencji doprowadzi do upadku Związku Radzieckiego (skrót CCCP).

Zadanie 25. (0–12)

Temat 1. Scharakteryzuj i oceń zasady funkcjonowania demokracji ateńskiej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe (s. 23–24).

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Starożytność. 2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnej Grecji. Zdający: 1) charakteryzuje geograficzne uwarunkowania cywilizacji greckiej; 2) porównuje formy ustrojowe greckich polis; 3) rozpoznaje dokonania kulturowe Greków w dziedzinie architektury, rzeźby, teatru, literatury, filozofii, nauki i identyfikuje je z ich twórcami; 4) identyfikuje dziedzictwo kultury greckiej w dorobku kulturowym Europy.
--	---

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • w większości wykorzystał materiał źródłowy, • podjął próbę formułowania wniosków.

Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, • podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

Temat 2. Omów genezę, postanowienia i skutki unii polsko-litewskich do końca XV wieku. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe (s. 24–25).

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 1) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.
--	---

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • w większości wykorzystał materiał źródłowy, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, • podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

Temat 3. Królewski majestat a szlachecka wolność. Przedstaw stosunki między władzą królewską a szlachtą w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie panowania Wazów.

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	III. Dzieje nowożytne 4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej w XVII w; 3) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim; 4) charakteryzuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej; 5) charakteryzuje sarmatyzm jako ideologię i styl życia polskiej szlachty [...].
---	--

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: - zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), - poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, - poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, - sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: - dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, - w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, - przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, - podjął próbę formułowania wniosków, - podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: - przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, - podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, - podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: - w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, - podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, - poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 4. Scharakteryzuj gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce w XIX wieku.

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Wiek XIX. 1. Europa i świat w XIX w. Zdający: 2) analizuje [...] gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce.
---	--

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: - zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), - poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, - poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, - sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: - dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, - w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, - przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, - podjął próbę formułowania wniosków, - podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: - przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, - podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, - podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: - w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, - podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, - poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 5. Przymrozki i odwilże. Oceń politykę władz komunistycznych wobec twórców kultury w latach 1945–1989.

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 4) charakteryzuje zjawisko socrealizmu w literaturze i sztuce. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 5) charakteryzuje kulturę [...] w Polsce ludowej.
---	--

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.